

**kinder
ombudsman**

het beste besluit:
geef kinderen invloed

Retouradres: Postbus 93122, 2509 AC Den Haag

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
De staatssecretaris voor Funderend Onderwijs en Emancipatie
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

Per email verzonden aan socw.paul@minocw.nl

Geachte mevrouw Paul,

Op 21 mei gaat u met de Tweede Kamer in debat over passend onderwijs. Ten behoeve van dit debat deel ik via deze brief een aantal zorgpunten. Het gaat achtereenvolgens om het nog altijd toenemende aantal thuiszitters, de problemen in het leerlingenvervoer en de voortgang wat betreft de realisatie van inclusief onderwijs conform verdragsverplichtingen.

1. Thuiszitters

In april 2024 heb ik u een brief geschreven waarin ik mijn zorgen heb geuit over thuiszitters, en specifiek over de groep kinderen met een beperking. In mijn brief roep ik u onder andere op een formele definitie te formuleren van het begrip 'thuiszitter'. Ook vraag ik u ervoor te zorgen dat er voldoende en betrouwbare data beschikbaar komt waarmee de complete omvang en kenmerken van de groep 'thuiszitters' in beeld wordt gebracht. Met daarbij ook inzage in de reden(en) waarom kinderen thuiszitten.

Ik vind het dan ook positief om in uw brief aan de Tweede Kamer over passend onderwijs te lezen dat er momenteel wordt gewerkt aan landelijke afspraken over een eenduidige definitie van een thuiszitter. Ook vind ik het positief dat er momenteel onderzoek wordt gedaan dat onder andere tot doel heeft te achterhalen hoe groot de groep thuiszittende kinderen en jongeren daadwerkelijk is, en wat de oorzaken hiervan zijn.

Ondanks deze ontwikkelingen, zijn mijn zorgen over deze groep kinderen nog altijd onverminderd groot. Temeer nu uit recente cijfers van de leerplichttelling blijkt dat het aantal kinderen dat is vrijgesteld van de Leerplichtwet op basis van lichamelijke of psychische gronden (artikel 5 onder a) opnieuw is gestegen. In het schooljaar 2023 – 2024 hebben 9.726 kinderen een vrijstelling gekregen, tegenover 8.422 kinderen in het schooljaar daarvoor. Ik ben bezorgd om deze trend. Het laat zien dat er, alle inspanningen ten spijt, voor een groot aantal kinderen met een beperking nog altijd geen plek is in het huidige systeem van passend onderwijs. Verschillende kinderrechten staan hierdoor onder druk.

Pagina 1/3

Datum
14 mei 2025

Onderwerp
Passend onderwijs

Bijlagen
--

Ons nummer
2227826

Uw brief
-

Uw kenmerk
-

Contactpersoon

Kinderombudsman
Bezuidenhoutseweg 151
2594 AG Den Haag

Postbus 93122
2509 AC Den Haag

T 070 356 35 63
info@kinderombudsman.nl
www.kinderombudsman.nl

*De Kinderombudsman
is onderdeel van de
Nationale ombudsman*

Ook vraag ik opnieuw uw aandacht voor de wachtlijsten bij scholen voor gespecialiseerd onderwijs. In mijn zorgenbrief over thuiszitters riep ik u onder andere op om te borgen dat reguliere scholen onderwijs blijven bieden aan kinderen die op de wachtlijst staan voor het gespecialiseerd onderwijs. Als Kinderombudsman krijg ik hier nog steeds klachten over binnen. Kinderen zitten thuis omdat ze op de wachtlijst staan voor gespecialiseerd onderwijs, of kunnen slechts een beperkt aantal uur naar de reguliere school omdat de school aangeeft handelingsverlegen te zijn.

Pagina 2/3

Ons nummer

2227826

Graag vraag ik extra urgentie voor deze oproep nu uit de voorlopige conclusies van de monitor om de wachtlijsten in het gespecialiseerd onderwijs beter in beeld te krijgen blijkt dat een vijfde van de vestigingen in het gespecialiseerd onderwijs een wachtlijst heeft. Ook lees ik in de voorlopige conclusies dat voor slechts 5% van de leerlingen op een wachtlijst wordt verwacht dat ze binnen een maand kunnen worden geplaatst. Voor meer dan de helft van de leerlingen wordt door de betreffende school verwacht dat zij pas over zes maanden of later een plek kunnen krijgen op hun school, waarvan voor een deel zelfs geldt dat er helemaal nog geen zicht op een plek is.

2. Leerlingenvervoer

Tijdens het debat wordt mijn brief uit december 2024 besproken waarin ik mijn zorgen heb geuit over het leerlingenvervoer. Een belangrijke boodschap uit deze brief is dat leerlingenvervoer gezien moet worden als een vorm van zorg, en niet enkel als vervoer. Bij leerlingenvervoer gaat het vaak om een kwetsbare groep kinderen die ook tijdens het vervoer van- en naar school speciale zorg en begeleiding nodig heeft.

U heeft op 25 februari 2025 op mijn brief gereageerd. Daarbij geeft u onder meer aan dat de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het leerlingenvervoer bij gemeenten ligt en dat u de VNG daarom heeft gevraagd om hen actief te ondersteunen. Ik herhaal hier graag nadrukkelijk mijn oproep aan u om het systeem van leerlingenvoer anders in te richten. De eindverantwoordelijkheid voor toegankelijk onderwijs en daarmee voor goed leerlingenvervoer voor kinderen met een beperking ligt niet bij gemeenten maar bij uw ministerie.

3. Inclusief onderwijs

Ik maak mij zorgen over het gebrek aan voortgang wat betreft de realisatie van inclusief onderwijs. Zoals in deze brief al is benoemd, stijgt het aantal kinderen dat wordt vrijgesteld van de leerplichtwet op grond van een beperking. Ook is er sprake van een toenemend aantal kinderen dat gespecialiseerd onderwijs volgt. Deze ontwikkelingen laten zien dat het huidige onderwijssysteem nog verre van inclusief is.

Het VN-Kinderrechtencomité roept de Nederlandse regering al sinds 2015 op om te zorgen voor toegang tot inclusief onderwijs zonder vertragingen. Daarnaast heeft het VN-Comité Handicap in september 2024 aangegeven zich zorgen te maken over de voortzetting van een tweesporensysteem in het onderwijs, namelijk het regulier en gespecialiseerd onderwijs. Ook wijst het VN-Comité Handicap op het gebrek aan concrete doelstellingen, tijdlijnen en evaluatiemomenten in de Werkagenda voor inclusief onderwijs.

Ik roep u op om meer vaart te maken met de stappen richting inclusief onderwijs. Het is van essentieel belang dat het onderwijssysteem daadwerkelijk inclusief wordt voor álle kinderen die extra ondersteuning nodig hebben, ongeacht achtergrond of persoonskenmerken.

Pagina 3/3

Ons nummer
2227826

Met vriendelijke groet,

Margrite Kalverboer
Kinderombudsvrouw

Een afschrift van deze brief sturen wij naar de vaste commissie Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van de Tweede Kamer.